

PRVNÍ KOUSEK

MEG

Před kostelem stála sanitka, kdyby náhodou někdo omdlel. Muži se zelenými páskami na ruku řídili dopravu. Někdo napsal na ceduli červenou fixou „OBSAZENO“ a pověsil ji u vjezdu na parkoviště. Lidé v sousedství zpřístupnili své příjezdové cesty.

Uvnitř kostela byly k opěradlům sedadel v předních třech řadách připevněné dlouhé pruhy papíru, na nichž stálo „Rezervováno pro 3. A“, protože tu směli sedět jen jeho spolužáci.

Všichni vypadali nějak přešle. Konala se mše za Oskara Dunleavyho, který se ztratil a pravděpodobně byl mrtvý, a na tu představu se prostě nedá zvyknout.

Otec Frank byl středobodem veškerého dění. Říkal, že Oskarovi spolužáci budou potřebovat dostatek prostoru, pochopení a ohleduplnosti, aby dokázali strávit poci-

ty z té „nepřirozené, smutné a neuvěřitelné záležitosti“, které máte, když se zdá, že jednoho kluka ze třídy už nikdy nevidíte.

Taky budeme potřebovat dostatek dek, protože topení v kostele se rozbilo právě ve chvíli, kdy se únorové počasí rozhodlo zase zhoršit.

Slyšela jsem, jak otec Frank hovoří s rodiči o „těžkých chvílích“, co nás čekají, protože budeme koukat na Oskarovu prázdnou lavici a chodit okolo jeho stále ještě zamčené a pomalované skříňky, kterou neměl nikdo to srdce vylomit. Otec Frank byl ve svém živlu. Konečně se mohl věnovat něčemu důležitějšímu, než byly jeho běžné povinnosti, které většinou sestávaly z dozoru na chodbách, kdy napomínal studenty, aby zvedli odhozené papírky nebo aby vyplivli žvýkačku.

Teď utěšoval smutné a traumatizované lidi pomocí jazyka zármutku a pochopení, kterým, jak se ukázalo, mluvil zcela plynně.

Vysvětloval, že i když to vypadá, že jsou všichni v pořádku, nepochybně nás přepadnou nečekané okamžiky tísně, kdy fakt Oskarovy smrti tvrdě zasáhne naše ještě lehce ovlivnitelné mladé mysli, a to nejenom v těchto smutných prázdných týdnech, ale i během dalších let.

Lidé vcházeli dovnitř. Bledé tváře. Nateklé červené nosy. Celá třída jako by se rozplynula do jedné velké tiché šmouhy, obřího ducha z rozechvělých modrých školních uniforem.

Pokaždé když jsem se podívala do davu, zahlédla jsem něco, co jsem vidět nechtěla – roztřesený obličej dospělě-

ho muže, ženu, jak se přehrabuje v kabelce a hledá kapesník, slzy odkapávající někomu z brady. Ozývaly se tlumené pozdravy a nepřírozeně znějící odkašlávání.

A pak se objevil Oskarův táta. Strkal před sebou invalidní vozík, v kterém seděl Stevie. Vypadali jako rozložené články řetězu. Na okamžik se nad nás vzneslo miminkovské vyjeknutí - náhlý a šťastný zvuk, který zazněl čistě a jasně do všeobecného zoufalství. Byly tu květiny, spousty a spousty květin, všechny modré a žluté.

„Chrpy. Pryskyřníky,“ pronesl otec Frank někdy v průběhu svého nekončícího proslovu.

„Chrpy kvůli jeho modrým očím. Pryskyřníky za jeho radostnou duši.“ Vážně, řekl přesně tohle.

Ve vzduchu se vznášelo něco, co vonělo po bylinkách a pižmu. Z rohů kostela se zvedal prach a působil jako jakýsi nadpřirozený mlžný opar. A během celé téhle nechtěné mše to vypadalo, že všichni moji spolužáci se urputně snaží, aby si vzájemně nepohlédli do očí.

Už jsem skoro byla přesvědčená, že otec Frank nikdy nepřestane mluvit, ale pak se jeho hlas prohloubil a zvážněl a také začal mluvit pomaleji, čímž naznačil, že něco končí a přijde něco nového.

„Ehm,“ řekl, „nyní požádáme Oskarovu nejlepší kamarádku, aby přišla sem, prosím. Byla Oskarovi nejbližší osobou a na památku svého přítele přečte pár slov - za nás všechny, kteří ho znali a milovali.“

Cítila jsem, jak rudnu rozpaky, které se zmocní každého, kdo není připravený, že se bude účastnit něčeho důležitého. Nikdo mi neřekl, že bych měla něco říct. Nebyla jsem zrovna ve stavu, abych před kýmkoliv vstávala nebo komukoliv cokoliv říkala. Ale několikrát jsem se zhluboka nadechla a řekla si, že to musím dokázat kvůli Oskarovvi. Byla jsem si jistá, že slova, která jsem měla přečíst, pro mě budou nachystaná na stupínku vedle otce Franka. Někdo mě měl nepochybně upozornit dopředu, ale zřejmě se něco popletlo, protože to nikdo neudělal, ale to je nejspíš v téhle nelehké situaci pochopitelné.

Poblíž se nepohyboval nikdo, kdo by mi chtěl dát nějaké bližší instrukce, a jediné, co jsem viděla, byla temna hlav lidí sedících přede mnou. Ticho v kostele bobtnalo a lidé se začínali vrtět. Postavila jsem se na nohy a lidi přede mnou, jako by se zachvěli.

A pak se postavila ona. Zlatovlasá a třpytivá jako anděl se zvedla ze svého místa a kráčela kostelem tak ladně, že se zdálo, že vzduchem jen tak pluje. Když jsem ji uviděla, nohy mi ztěžkly, jako bych je měla přibíté k podlaze. Andělská dívka došla k mikrofonu.

„Kdo to je?“ zeptala jsem se mámy, ale nevěděla.

Naklonila jsem se k Andymu Fewerovi, který seděl v řadě přede mnou: „Kdo to je?“ Ale jakmile ta dívka začala mluvit, došlo mi, že už jsem ji někdy předtím zahlédla a že přece vím, kdo to je.

„Smrt není nic...“

Její hlas byl jako tekutá čokoláda a vznášel se kolem nás, jako by začala hrát hudba.

„... jeden krátký okamžik a vše bude jako dřív.“

Andy se na mě podíval a tvářil se dost zmateně.

„To je přece Paloma,“ řekl, jako bych se ho ptala, na jaké jsme planetě. „Paloma Killealyová.“

„Jasně,“ pomyslela jsem si. „Jasně že to je ona.“

Když dočetla, řekla, že Oskar měl jednu nejoblíbenější písničku, snad od vždycky, a že ona teď kdykoliv ji uslyší, bude na něj myslet.

„Tohle je pro tebe, Oskey,“ prohlásila a začala zpívat píseň, kterou jsem neznala.

Oskey? Odkdy se jmenuje takhle? Nikdo mu nikdy neříkal Oskey.

Když se stane něco zlého někomu mladému a lidé se sejdou v kostele, aby se za něj pomodlili, objeví se jakési podivné vibrace, něco jako šumění nebo tiché hvízdání. Všechno se chvěje tak, jak si myslím, že by se chvělo těsně před začátkem zemětřesení, jako by sama země byla šokovaná a zděšená celou tou špatností a nespravedlností.

„*Měl toho mít ještě tolik před sebou,*“ byla zjevná a přítom naprosto zbytečná věta, kterou každý opakoval, ne, že by kdokoliv mohl říct cokoliv, co by něco mohlo změnit - aspoň teď už ne. Bylo příliš pozdě, říkali. Protože Oskar se rozhodl a my ostatní kvůli tomu budeme po zbytek svých životů trpět. Byl pryč. A teď už si byl každý více méně jistý, že se nevrátí.

Únor byla Oskarova nejoblíbenější část roku.

Říkávala jsem mu, že je nepochybně jediný člověk ve vesmíru, kdo má oblíbený měsíc, ale on se ho nehodlal vzdát. Vysvětloval mi, že když vyrostete, z Vánoc je jen jedno velké zklamání. A leden je beze zbytku temný a nudný měsíc plný domácích úkolů a nezáživných večeří. Ale pak, zrovna když to vypadá, že nevlídněji už ani být nemůže, připlíží se k tobě únor jako tvůj nejlepší kamarád, kterého už jsi nějakou dobu neviděl, a poklepe ti na rameno.

Navíc tenhle únor v sobě měl příslib něčeho nového, příslib plánů a věcí, které jsme doteď ani jeden nedělali – úžasných, jiných, prostě teenagerovských. Nebyli jsme už malé děti a tenhle únor byl plný stovky nejrůznějších možností.

A teď veškeré možnosti, co kdy Oskar mohl mít, náhle dramaticky poklesly. Na nulu.

Na schodech před kostelem působilo navenek všechno velmi formálně a ztišeně, ale přitom pod tím vším něco hučelo, jako by se blížila jakási zatím vzdálená ohromná nestvůra a každou vteřinou byla blíž a blíž.

Okolo Otce Franka se shromáždila skupinka rodičů a slunce svítilo jako krutý vtíp, takže všechno zářilo krásou, která se zdála nepatřičná. Byl tam taky Andy a Greg a otec Frank se zeptal: „Moji drazí chlapci, proč? Proč se někdo, kdo toho měl tolik před sebou, rozhodl... rozhodl to všechno ukončit, tak jak se zdá, že to udělal?“

„No, otče, pochopte, mohl mít nespočet důvodů,“ odpověděl Andy, vážně a jasně, jako by byl na takovéhle otázky expert. „Osobně se domnívám, že je vlastně zá-
zrak, že někdo z nás vůbec přežije.“

„Co tím myslíš?“ zeptal se kněz.

„Myslím tím,“ pokračoval Andy, „že v průběhu dospívání vždycky přijde taková ta chvíle, kdy vám svět připadá více či méně bezúčelný. Kdy na vás hrůza reality dolehne tak, jako by na vás něco spadlo z nebe.“

„Spadlo z nebe? Jako co?“ ptal se snaživě otec Frank.

„Něco velkého, třeba piano nebo lednička. A když se to stane, už se nemůžete vrátit do chvíle, než to na vás spadlo.“

„Ale co radost, štěstí a smysl života, co lze vidět třeba ve sportu, hudbě či dívkách a to ostatní?“ ptal se otec Frank dál a znělo to, jako by se něčeho dožadoval.

„Smyšlenky,“ povzdechl si Andy. „Fata morgány v poušti života, aby měli lidé pocit, že by to snad mohlo stát za to.“

„Ach,“ zmohl se jen otec Frank. „Ach, jistě, a tak se cítí všichni mladí lidé?“

„Ano, myslím, že ano,“ odpověděl Andy, aniž by se kohokoliv optal na jeho případný názor, „ale většinou se s tím naučíme žít.“

„Tak to je tedy úleva, nejspíš.“

Trvalo mi neskutečně dlouho, než se mi podařilo najít Stevieho. Seděl na vozíku poblíž vchodu do kostela, opo-

dál stál jeho táta, plně vytižen vážnou a monotónní povinností potrást si se stovkou rukou.

„Ach, Stevie,“ dostala jsem ze sebe, naklonila se k němu, abych ho objala, zavřela oči a slzy, které jsem se snažila do teď potlačovat, se vyhrnuly ven.

„To je v pořádku, Meg,“ zašeptal, i když evidentně v pořádku nebylo vůbec nic. Ale i tak, když jsem se pořádně zadívala do jeho tváře, ucítila jsem něco jako úlevu. „Kdy jste přijeli?“ zeptal se a já mu řekla, že jsme se vrátili minulou noc. Že jsme přijeli, jak nejrychleji jsme mohli, jen co jsme se o tom dozvěděli. Napadlo mě, že je možná můj dojem, že je všechno tak nějak roztřesené, částečně způsoben časovým posunem. Nedokázala jsem na nic zaostřit.

Ale i obklopen touhle mlhou mumlání upřímných soustrastí byla ve Steviem skrytá radost, světlo v jeho očích, které nepatrně odlehčilo mému srdci a díky kterému jsem získala pocit, že existuje důvod, proč být veselý, plný naděje nebo alespoň nepatrně optimistický.

„Co se stalo, Stevie? Co se pro všechno na světě stalo? A proč se všichni chovají takhle? Proč takhle mše? *Mše?* Tohle by se přece nemělo dělat, pokud není definitivně jisté, že je člověk, za kterého tu mši sloužíš, doopravdy mrtvý. Ne, dokud neexistuje důkaz. A není přece důvod, abychom si mysleli, že je *mrtvý*. Nebo jo?“

Stevie ke mně vzhledl a přitočil se ke mně blíž.

„Přesně!“ zašeptal. „To jsem se tady všem snažil říct. Díky bohu, že jsi zpátky doma, Meg, protože jsi, a to vážně, naprosto první člověk, první člověk, s kterým jsem

mluvil – kromě sebe – který tomu nevěří. Věděl jsem, že s tebou můžu počítat, a jsem tak rád, že jsi zpátky, protože jsem si tu vlastně připadal úplně opuštěně, a tak trochu jsem si začínal myslet, že jsem se zbláznil, abych byl upřímný. Všichni tu chodí a říkají, že spáchal sebevraždu. Chápeš to? Sebevraždu? To nedává žádný smysl – vážně ne.“

„Stevie, musíš mi říct všechno, co víš. Každíčkou věc, která se stala, než zmizel.“

„Pokusím se, Meg,“ přisvědčil Stevie. „V hlavě jsem si to pořád všechno dokola přehrával. Teď na to ale není čas,“ zamračil se a rozhlédl kolem sebe. Zněl mnohem starší a moudřejší, než by zněl jiný kluk v jeho věku. „Potkáme se pak u mola. Sejdeme se tam tak kolem půlnoci, jo?“

„Jak se tam sám dostaneš takhle pozdě v noci?“

„No problemo,“ opáčil v naprosto netruchlivém tónu, což mi dodalo naději. „Za tu dobu, cos byla pryč, se toho hodně událo. Jsem prakticky soběstačný!“ zakřenil se na mě tak vesele, že začal přitahovat nežádoucí pozornost, a tak se zatvářil mnohem vážněji a se sebejistotou a nenápadností špiona mi řekl, že se mám vmísit mezi ostatní, nic neříkat a potkat se s ním později, jak jsme se domluvili.

Lidé se pomalu přesouvali sem a tam. Dál se hodně plakalo a objímalo. V dálce jsem každou chvíli zahlédla záblesk zlatavých vlasů Palomy Killealyové a snad kdekoliv se mezi lidmi něco šeptalo, zaslechla jsem vyslovit jemně její jméno, jako by si lidé recitovali báseň. Paloma. Paloma, Paloma.